

2021-01-28

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2021/23

Utbildningsnämnden

Årsbokslut 2020 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar fastställa årsbokslut för 2020.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på **36 348 tkr** mot budget för perioden januari – december 2020. Överskottet fördelas med 21,5 mnkr på checkramen och 14,9 mnkr på övrig ram.

De av utbildningsnämnden finansierade verksamheterna visar på mycket goda resultat även i jämförelse med andra kommuner och riket. Trots dessa goda resultat når verksamheterna, i vissa nyckeltal, inte upp till den ambitionsnivå som utbildningsnämnden beslutat om.

Ärendet

Utbildningsnämnden redovisar i årsbokslutet det ekonomiska utfallet jämfört med budget samt måluppfyllelsen för respektive verksamhet.

Verksamhetens uppdrag

Utbildningsnämnden ansvarar för målformulering, finansiering, uppföljning och utvärdering samt systematiskt kvalitetsarbete på kommunnivå. Ansvaret avser förskola till gymnasieskola samt annan pedagogisk verksamhet. Elever och föräldrar ska erbjudas ett varierat och allsidigt utbud med hög kvalitet. Nämnden är systemansvarig för plattformar för val, placeringar, ekonomisk ersättning och information om förskolor och skolor. Utbildningsnämnden ansvarar som hemkommun för vissa myndighetsuppgifter som skolpliktsbevakning och tillsyn av förskolor.

Hänt i verksamheten 2020

Corona-pandemin

Corona-pandemin har självfallet påverkat verksamheten i förskolor och skolor under året, och inneburit utmaningar och anpassningar av verksamheten. Förskolor, pedagogisk omsorg och grundskolor i Nacka har varit öppna. Några enstaka förskolor har varit tvungna att stänga verksamheten under några dagar då stor del av personalen varit sjuk. Barn med vårdnadshavare med samhällsviktigt arbete som inte kunnat få omsorg på annat sätt har då erbjudits omsorg av huvudmannen.

Gymnasieskolorna har under senare delen av våren och slutet av höstterminen bedrivit

fjärr- och distansundervisning för eleverna. Under början av höstterminen bedrevs undervisning främst på plats i skolans lokaler, men med ändringar i schemat för att minska trängsel i kollektivtrafik och i lokalerna, och distansundervisning för en del elever. Gymnasiesärskolorna har hållt sin verksamhet öppen.

Förskolor och skolor har gjort stora anpassningar vad gäller den fysiska miljön, t e x när det gäller möblering, vädring, städning. Aktiviteter och undervisning har bedrivits utomhus, exempelvis för idrott, eller ställts om till mindre grupper. Föräldramöten och utvecklingssamtal genomförs digitalt. Skolorna uppmanar eleverna att cykla/åka moped eller lifta med föräldrar istället för att åka kollektivt till skolan. Mattider sprids ut för att minska trängsel och eleverna får på en del skolor inte ta mat själva. Just matsituationen beskrivs av många skolor som en utmaning när det gäller att upprätthålla distans. Distansundervisningen i gymnasieskola och även i högstadiet har drivit på skolornas digitala arbete och lett till olika digitala lösningar och många lärdomar och samarbeten som annars inte uppstått.

Utbildningsenheten har ställt om till digitala möten i enhetens olika kontakter med anordnare bland annat för att följa upp kvaliteten. Höstens tillsynsbesök i pedagogisk omsorg och på förskolor har anpassats och genomförs i de delar som är möjliga utomhus eller digitalt. Observationerna av förskolor och skolor inom Våga visa har dock ställts in då de inte kunnat genomföras utan risk för smittspridning.

De öppna förskolorna har varit öppna för vårdnadshavare, men också anpassat verksamheten genom mer verksamhet utomhus m.m. I slutet av december stängdes verksamheten efter rekommendation från folkhälsomyndigheten.

Goda betygsresultat

Trots att större delen av vårterminen 2020 skedde i skuggan av Corona-pandemin, så förbättrades såväl gymnasiebehörigheten som den genomsnittliga betygsnivån för eleverna i årskurs 9. Andelen elever som blev behöriga till gymnasieskolan uppgår nu till drygt 95 procent. Som grupp har pojkarna i år något högre gymnasiebehörighet än flickorna och knappar även in på flickornas försprång när det gäller betygsnivån. I årskurs 6 var den genomsnittliga betygsnivån i princip oförändrad jämfört med året innan.

Utbildningsenheten har i samband med höstens kvalitetssamtal frågat skollädaarna om deras bedömning av om pandemin har påverkat elevernas måluppfyllelse vårterminen 2020. Ingen av grundskolans skollädaarna bedömer att pandemin haft stor påverkan. Hälften bedömer att pandemin inte alls påverkat och hälften att den till viss del påverkat och då främst för enstaka elever i behov av särskilt stöd och elever med hög frånvaro från skolan.

De genomsnittliga betygsresultaten för gymnasieskolan är också mycket goda och de högsta sedan gymnasieskolan reformerades med Gyll. Till exempel är andelen elever som tar sin gymnasieexamen inom tre år 85 procent och betygspoängen 15,5. Gymnasierectorerna bedömer att pandemins påverkan på resultaten för avgångseleverna har påverkats i liten grad, vilket också resultaten visar, men bedömer att elever i övriga årskurser har påverkats mer. För en del "hemmasittare" fungerade distansarbetet bättre medan andra elever behövde mycket stöd. Det arbetsplatsförlagda lärandet, APL, har också varit en utmaning för eleverna att få till.

Nya förskolor och skolor

Under 2020 har några nya förskolor och skolor i Nacka, och under 2021 tillkommer några till. Nackas föräldrar och elever får alltså ett större utbud att välja på.

I januari 2021 startar två nya förskolor:

- JENSEN förskola Nobelberget, Sickla. 100 platser.
- Ekens förskola, drivs av Famnen, Orminge, Boo. 100 platser.

Två nya grundskolor startar hösten 2021, och en befintlig utökar:

- Viktor Rydbergs skola i Nacka, Fisksätra. Fullt utbyggd 550 elever med årskurserna F-9.
- JENSEN grundskola Sickla. Fullt utbyggd 750 elever med årskurserna F-9
- Boo gårds skola, kommunal, Lännersta, blir F-9 då ytterligare 225 elever i 7-9 får plats i de nybyggda lokalerna.

En ny gymnasieskola startade hösten 2020. Det är Drottning Blankas gymnasieskola i Nacka strand, som fullt utbyggd har 270 platser. Ebba Brahe gymnasium i Nacka planerar starta hösten 2021, och fullt utbyggd ha 500 platser. Ebba Brahe driver sedan tidigare grundskola i Nacka.

Framåtblick

Att säkra god tillgång till platser i förskola och skola när Nacka växer är en utmaning. Utbyggnaden kräver ett gott samarbete med kommunen, byggherrar och huvudmän. För att utbildningen i Nacka ska fortsätta hålla hög kvalitet måste kommunen även fortsättningsvis vara en attraktiv skolkommun att verka i. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling måste vilja driva verksamhet här. Resultatet i utbildningsenhetens årliga enkät visar att huvudmännen i hög grad är nöjda med att verka i Nacka kommun, och också tycker att Nacka är en bättre kommun än andra kommuner att verka i. Viss kritik ges dock för nivån på den ekonomiska ersättningen. För att kundvalssystemet ska fungera väl och måluppfyllelsen fortsätta vara hög behöver kvaliteten vara god på flertalet förskolor och skolor, och också uppfattas som attraktiva val för föräldrar och elever.

I verksamheterna kommer det framöver vara en utmaning är att rekrytera utbildad personal, särskilt gäller det till förskolan, fritidshemmet och särskolan.

Distansundervisning som genomförts i gymnasieskolan och delvis i grundskolans högstadium under 2020 kommer sannolikt att delvis fortsätta under 2021. Bedömningen är att skolorna lyckats hantera omställningen väl, men den har självfallet inneburit påfrestningar för skolornas personal, och även påverkat en del elevers resultat och skolsituation negativt. Samtidigt har de digitala arbetssätten givit nya lärdomar och erfarenheter som är viktiga att ta till vara när anpassningar till smittspridningen inte längre behöver göras.

Under året har flera nationella utredningar lämnat förslag som, om de genomförs, innebär genomgripande förändringar i förutsättningar för nämndens verksamhet. En del förslag har Nacka ställt sig positiv till, som införande av ämnesbetyg i stället för kursbetyg i gymnasieskolan, medan andra förslag har kommunen avstyrkt. Det gäller bland annat att hantering och beslut av elevers skolplacering överförs till statlig nivå och förändringar avseende finansieringen av skolan, liksom ökad statlig styrning av

gymnasieskolans dimensionering samt etableringsstopp för pedagogisk omsorg.

Jämförelser med andra kommuner avseende 10 procent bästa och 25 procent mest kostnadseffektiva

Jämförande resultat- och verksamhetsmått

Nedan följer sammanställningar av checkar och skolpengar samt vissa ersättningar för våra jämförelsekommuner.

Jämförelse görs också av ett försök till effektivitetsmått för grundskolan; den ekonomiska ersättningen i relation till meritvärdet. Ju lägre värde desto mer värde för skattepengarna. Meritvärdet är från läsåret 2018/2019 men jämförs mot 2020 års ersättningsnivåer eftersom meritvärdena för 2019/2020 inte är tillgängliga för de övriga kommunerna.

I en av tabellerna är jämförelsen utökad med ytterligare 9 kommuner i Stockholms län. Ersättningsnivåerna och övriga nyckeltal är färgmarkerade i tabellerna för att lättare kunna jämföra kvalitet och kostnadseffektivitet med andra kommuner.

Grön=högst värde, Gul=mittpunkt och Röd=lägst värde

Nackas ersättningsnivåer ligger över snittet för jämförelsekommunerna i flera fall, men det varierar beroende på vilken check man jämför. I jämförelsen mellan de femton kommunerna ligger Nackas ersättning (inklusive strukturtillägg) bland de högsta när det gäller grundskola årskurs 7, förskola 3-5 år och grundskola årskurs 1. När det gäller ersättning till pedagogisk omsorg ligger däremot Nackas ersättning bland de lägsta.

När det gäller elevresultat ligger Nacka bra till för flertalet mått, något lägre än Danderyd, men högre än de övriga kommunerna. Elevers och föräldrars bedömningar ligger också högt i Nacka, men även här ligger Danderyd något högre i flera fall. Den ekonomiska ersättningen i relation till meritvärdet ligger högre i Nacka och Sollentuna än av kommunerna i jämförelsen.

Befolkningens utbildningsnivå är en bakgrundsfaktor. Andelen högutbildade i Nacka ligger ungefär på samma nivå som i de andra kommunerna, med undantag för Danderyd som ligger högre.

NACKA
KOMMUN

Jämförelse finansiering 2020

FÖRSKOLA	Danderyd	Nacka	Sollen-tuna	Solna	Tyresö	Täby	Snitt	Nacka vs snitt
Förskola 1-2 år, 0 - 15 tim			102 900			66 160		
Förskola 1-2 år, 0 - 25 tim	95 544					79 392		
Förskola 1-2 år, 0 - 30 tim				120 354				
Förskola 1-2 år, 16 - 25 tim		99 580						
Förskola 1-2 år, 26 - 39 tim		136 840						
Förskola 1-2 år, 26 -> tim								
Förskola 1-2 år, 31 -> tim	161 004			134 562				
Förskola 1-2 år, 40 -> tim		151 956	144 800			132 321		
En nivå					132 546			
Viktad genomsnittspeng per barn, 1-2 år	152 831	138 130	135 131	134 562	132 546	126 444	136 607	1 523
Förskola 3-5 år, 0 - 15 tim	38 208		57 100			52 064		
Förskola 3-5 år, 0 - 25 tim	74 232					62 476		
Förskola 3-5 år, 0 - 30 tim	92 292			97 790				
Förskola 3-5 år, 16 - 25 tim		81 135						
Förskola 3-5 år, 26 - 39 tim		113 983						
Förskola 3-5 år, 31 -> tim	113 880			115 048				
Förskola 3-5 år, 40 -> tim		131 195	118 300			104 127		
En nivå					109 157			
Viktad genomsnittspeng per barn, 3-5 år	106 105	123 223	116 287	115 048	109 157	98 918	111 456	11 767
Struktur tillägg/budgerat folkbokfört barn i förskola		554	516	1 822	2 495		1 347	-793
Särskilt stöd/budgerat folkbokfört barn i förskola	5 512	6 768	2 538	2 447	5 885	9 586	5 456	1 312
Viktad genomsnittspeng samt strukturbidrag, 1-2 år	152 831	138 684	135 647	136 384	135 041	134 155	138 790	-106
Viktad genomsnittspeng samt strukturbidrag, 3-5 år	106 105	123 777	116 803	116 870	111 652	98 918	112 354	11 423

FÖRSKOLEKLASS OCH GRUNDSKOLA	Danderyd	Nacka	Sollen-tuna	Solna	Tyresö	Täby	Snitt	Nacka vs snitt
Skolpeng förskoleklass	42 840	41 627	70 100	56 409	60 096	45 603	52 779	-11 152
Fritids förskoleklass, heltid	49 524	61 036	36 600	37 131	49 275	38 336	45 317	15 719
Struktur tillägg/budgerat antal folkbokf. elever i fklass		3 100	3 612	3 753	4 604		3 767	-667
Särskilt stöd/budgerat antal folkbokf. elever i fklass	4 634	3 760	4 908	2 474	2 833	2 647	3 543	217
Skolpeng årskurs 1	77 532	74 974	77 800	65 777	68 046	69 475	72 267	2 707
Skolpeng årskurs 4	77 532	76 859	77 800	72 508	72 331	69 475	74 418	2 442
Skolpeng årskurs 6	77 532	76 859	93 700	78 690	72 331	83 407	80 420	-3 561
Skolpeng årskurs 7	93 876	96 634	93 700	78 690	81 357	83 407	87 944	8 690
Fritids åk 1-3, heltid	44 496	40 067	32 500	37 131	39 413	38 336	38 657	1 410
Struktur tillägg/budgerat antal folkbokf elever i grsk		4 241	3 612	3 753	4 604		4 053	189
Särskilt stöd/budg antal folkbokf elever i grundskolan	4 634	4 977	4 908	2 474	2 833	5 338	4 194	783
Förskoleklass inkl fritids och struktur tillägg	92 364	106 063	110 312	97 293	113 975	83 939	100 658	5 406
Åk 1 inkl fritids och struktur tillägg	122 028	119 282	113 912	106 661	112 063	107 811	113 626	5 655
Åk 4 inkl struktur tillägg	77 532	81 100	81 412	76 261	76 935	69 475	77 119	3 980
Åk 6 inkl struktur tillägg	77 532	81 100	97 312	82 443	76 935	83 407	83 121	-2 022
Åk 7 inkl struktur tillägg	93 876	100 875	97 312	82 443	85 961	83 407	90 646	10 229

Jämförelse mellan 15 kommuner i stockholms län

Ersättning (högst placering=högst ersättning)	Nackas plac	Nacka	Högst	Lägst
Grundskola åk 7, peng inkl. strukturbidrag	Plats 2	100 875	113 700	72 980
Förskola 3-5 år, viktad genomsnittspeng inkl. str. bidrag	Plats 3	123 777	139 215	98 918
Grundskola åk 1, peng inkl. fritids och strukturbidrag	Plats 3	119 282	147 533	96 080
Grundskola åk 4, peng inkl. strukturbidrag	Plats 5	81 100	99 659	60 880
Förskoleklass, peng inkl. fritids och strukturbidrag	Plats 7	106 063	147 533	83 939
Förskola 1-2 år, viktad genomsnittspeng inkl. str. bidrag	Plats 9	138 684	160 595	124 037
Grundskola åk 6, peng inkl. strukturbidrag	Plats 10	81 100	99 659	60 880
Pedagogisk omsorg 3-5 år, oviktad genomsnittspeng	Plats 12	81 052	122 079	71 650
Pedagogisk omsorg 1-2 år, oviktad genomsnittspeng	Plats 14	98 634	147 528	95 414

Jämförelse övriga nyckeltal

RESULTATMÅTT för samtliga huvudmän i kommunen (skolkommunen)	Danderyd	Nacka	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby	Riket eller alla kn:r	Statistik-år
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen	34	31	33	23	27	28	42	2018
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9	274	268	259	237	245	262	230	2019
Andel som nått kunskapskr. i alla ämnen i grundskolan	93,2	89,1	86,6	76,2	79,2	89,1	75,5	2019
Andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram	96,6	94,6	91,5	85,6	88,0	93,4	84,3	2019
Genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan	15,3	15,3	14,9	14,6	12,7	15,6	14,4	2019
Andel elever med gymnasieexamen	95,2	93,8	92,6	92,8	91,7	95,5	91,0	2019
Andel nöjda föräldrar i förskolan (Våga visa)	96	93	94			93	93	2020
Andel nöjda föräldrar i pedagogisk omsorg (Våga visa)	100	99	99			100	99	2020
Andel nöjda föräldrar i förskoleklass (Våga visa)	93	92	92			95	91	2020
Andel nöjda elever i grundskolan (Våga visa)	88	82	79			83	81	2020

Övriga nyckeltal	Danderyd	Nacka	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby	Statistik-år
Inv 25-64 år med eftergymn utbildning, andel	73	58	58	63	43	62	2018
Befolkning per den 31 december föregående år enl SCB	32 857	105 189	73 857	82 429	48 333	71 874	2019
Resurskronor per meritvärde	342	376	376	348	351	319	2019
Nöjd medborgarindex, NMI, förskola	73	72			68	72	2019
Nöjd medborgarindex, NMI, grundskola	70	68			59	70	2019
Nöjd medborgarindex, NMI, gymnasieskola	71	70			43	75	2019

Måluppfyllelse under 2020

Insatser för ökad måluppfyllelse

Utbildningsnämndens roll i det systematiska kvalitetsarbetet innebär både att redovisa kvaliteten i förskola och skola samt att driva på för kontinuerlig kvalitetsutveckling på en övergripande nivå. Genom ett övergripande, tillitsbaserat kvalitetssystem kan samsyn skapas med höga förväntningar i hela styrkedjan, oavsett om förskolan eller skolan är kommunal eller fristående. Ett av de verktyg som nämnden har till sitt förfogande är att öppet redovisa resultaten i webbverktyget Jämföraren som är ett stöd till föräldrarna vid val av förskola och skola.

Försämrade förutsättningar för resultatuppföljning

Det systematiska kvalitetsarbetet har under året komplicerats av att SCB tolkade sekretesslagen på ett nytt sätt som innebar att Skolverket inte längre publicerade statistikuppgifter om förskola och skola. För att i största möjliga mån kunna fullfölja utbildningsnämndens ansvar under dessa förutsättningar har utbildningsenheten samlat in samtycken från de fristående huvudmännen för att kunna få del av statistik från SCB. Tack vare detta kan flertalet resultatindikatorer ändå redovisas.

Statsbidrag

Statsbidragen för maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder i förskolan redovisas inte här eftersom de går till kommunen (kommunfinanserna) centralt. Statsbidraget avseende bättre språkutveckling i förskolan fördelas mellan de förskolor som anmäler sitt intresse. Utfallet avser de fristående anordnarna. Välfärd skola redovisar statsbidraget för den kommunala verksamheten.

Statsbidrag utbildningsnämnden	2020	2019
Asylsökande barn m. fl. i förskola och skola	1 522 074	-48 636
Vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige	1 090 557	825 215
Omsorg på kvällar, nätter och helger	1 064 589	932 877
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	265 069	289 167
Bättre språkutveckling i förskolan (fristående anordnare)	667 050	522 055
Summa	4 609 339	2 520 678

Maximalt värde för skattepengarna

Som ett led i att uppnå målet maximalt värde för skattepengarna är utbildningsnämndens fokus att Nackas förskolor och skolor ska ligga i kvalitetstoppen, jämfört med andra kommuner, och att alla elever klarar skolan inom avsedd tid. Utbildningsenheten följer löpande de kommunjämförelser som publiceras nationellt. Vi medverkar också i kommunnätverk såsom Våga Visa, tillsynsnätverk och nätverk för utbildningscontrollers för att hålla oss uppdaterade och få möjlighet att ligga i framkant och säkra möjlighet till relevanta jämförelser med andra kommuner. Vi tar löpande mot studiebesök och besöker andra kommuner för utbyte.

Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner

Kommentar

Förskola

Andelen föräldrar som är nöjda med verksamheten i barnets förskola är 93 procent. Flera kommuner ligger emellertid högt vilket innebär att Nacka kommer först på plats sex av de tio kommunerna som genomfört kundundersökningen. Det är en försämring från förra årets plats fyra. Med undantag för en av de deltagande kommunerna anser drygt nio av tio föräldrar i samtliga kommuner att de är nöjda med verksamheten i sina barns förskolor.

Grundskola

Grundskolans bägge indikatorer för att Nacka ska vara i kvalitetstoppen uppnår målen år 2020. Nacka är sjunde bästa kommun i landet vad avser andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9.

Därtill är Nacka tredje bästa kommun vad avser andelen elever som är nöjda med sin skola, av de totalt tio kommuner som ingår i utvärderings-samarbetet Våga visa. Högst andel nöjda elever finns i Danderyd, följt av Täby.

Gymnasieskola

Nackas gymnasieskolor har generellt sett ett bättre resultat på enkätundersökningen än genomsnittet i Stockholms län. Störst positiv skillnad, nio procentenheter, är det för frågorna som mäter om eleverna anser att det är positiv stämning på skolan och om eleverna kan rekommendera sin gymnasieskola till andra. I genomsnitt rekommenderar närmare tre av fyra elever, 74 procent, i Nackas gymnasieskolor sin gymnasieskola jämfört med 65 procent i länet och utbildningsnämndens mål är därmed uppnått.

Nacka hamnar på tolfte plats bland landets kommuner när det gäller betygspoängen för elever i skolorna i kommunen.

	Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020
	Bland de tre bästa kommunerna i enkätundersökningen när det gäller andel föräldrar som är nöjda med sin förskola - Förskola	plats 4	plats 4	plats 6	plats 1-3
	Bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen i åk 9 - Grundskola		plats 8	plats 7	plats 1-10
	Bland de tre bästa kommunerna i enkätundersökningen när det gäller andel elever som är nöjda med sin skola - Grundskola	plats 3	plats 2	plats 3	plats 1-3
	Bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller betygspoäng - Gymnasieskola	plats 8	plats 13	plats 12	plats 1-10
	Över länets genomsnitt i enkätundersökningen när det gäller andel elever som kan rekommendera sin skola - Gymnasieskola	Ja	Ja	Ja	Ja

Alla elever klarar skolan inom avsedd tid

Kommentar

Andelen elever som har klarat alla ämnen när de lämnar grundskolan är 92 procent. Det är en uppgång med tre procentenheter jämfört med år 2019. Resultatet innebär att målet för år 2020 uppnås.

Även andelen elever som tar gymnasieexamen inom tre år från det att de har börjat gymnasieskolan har ökat jämfört med föregående år. Även detta mål nås.

	Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020
	Andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen i åk 9 - Grundskola	91 %	89 %	92 %	90 %
	Andel elever som tar gymnasieexamen inom tre år - Gymnasieskola	83 %	84 %	85 %	80 %

Bästa utveckling för alla

För att nå det övergripande målet ”Bästa utveckling för alla” fokuserar utbildningsnämnden på att alla barn och elever som går i förskola eller skola i Nacka utvecklas maximalt och även stimuleras till nyfikenhet och lust att lära. Fokusområdet utgår ifrån områdena i förskolans och skolans läroplaner som Utveckling och lärande/Kunskaper och Barns inflytande/Elevens ansvar och inflytande.

Det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs av nämnden har enligt utbildningsenheten syftar till att skapa förutsättningar för goda resultaten. När resultaten är mindre bra har utbildningsenheten dialoger med ansvariga rektorer och huvudmän.

Alla barn och elever utvecklas maximalt

Kommentar

Elevresultaten har förbättrats sedan föregående år. Det gäller både i grundskolans årskurs 9 och eleverna som avgångseleverna i gymnasiet. Förbättringen avser såväl den genomsnittliga betygsnivån som andelen som nådde gymnasiebehörighet respektive fick gymnasieexamen. Målnivån nåddes för tre av de fyra måtten.

	Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020
	Andel elever i åk 9 som blir behöriga till gymnasieskolan - Grundskola	95 %	95 %	95 %	97 %
	Andel avgångselever som får gymnasieexamen - Gymnasieskola	95 %	94 %	97 %	95 %
	Genomsnittlig betygsnivå (åk 9) - Grundskola	269	268	273	265
	Genomsnittlig betygsnivå – Gymnasieskola	15,1	15,3	15,5	15,3

Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära

Kommentar

Förskola

Utbildningsnämndens indikator som mäter om verksamheten är stimulerande är fortsatt på en mycket hög nivå och målet är nått. Andelen har minskat med en procentenhet till 95 procent. Utbildningsnämndens indikator som mäter om förskolan stimulerar barnen är på samma nivå som förra året, 86 procent och målet är nått.

Grundskola

Utbildningsnämndens indikator visar att det i år är något större andel av eleverna som upplever att de har inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - 65 procent – jämfört med 63 procent förra året. Liksom tidigare uppnås dock inte målnivån 70 procent. En av utbildningsnämndens indikatorer är baserad på enkätresultat inom läroplansområdet ”Kunskaper”, nämligen den som avser att fånga elevernas upplevda stimulans i grundskolan. Utfallet är i år 62 procent av eleverna, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med förra året. Målvärdet, som för år 2020 är 70 procent, uppnås däremot inte. Enligt utbildningsenhetens kvalitetssamtal med rektorer hösten 2020 är det flera skolor som arbetar med att utveckla verksamheten i syfte att öka elevernas motivation och inflytande.

Gymnasieskola

Enkätens lägsta resultat, liksom tidigare år, handlar om hur eleverna anser att de ges ansvar och inflytande. Endast var tredje elev tycker att de får vara med och påverka innehållet i undervisningen och hur de arbetar under lektionerna. Resultaten för dessa två frågor har dock förbättrats med ett par tre procentenheter jämfört med förra året och resultaten är något högre jämfört med genomsnittet i Stockholms län.

Utbildningsnämndens indikatorer avseende ansvar och inflytande har inte uppnåtts, men de har förbättrats vilket är mycket positivt.

- Observationer har inte kunnat genomföras från och med mars på grund av pandemin.

	Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020
	Andel föräldrar som upplever att verksamheten är stimulerande - Förskola	95 %	96 %	95 %	95 %
	Andel elever som - tycker det är roligt att lära sig saker (åk 3) - anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer (åk 6 och 8) - Grundskola	65 %	61 %	62 %	70 %
	Andel elever som anser att undervisningen motiverar till att lära sig mer - Gymnasieskola	41 %	40 %	43 %	60 %
	Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara - Förskola	85 %	86 %	86 %	85 %
	Andel elever som anser att de har inflytande på skolarbetet (arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll) - Grundskola	65 %	63 %	65 %	70 %
	Andel elever som anser att de kan påverka arbetsättet under lektionerna - Gymnasieskola	32 %	32 %	34 %	40 %
	Bedömning av målområdet utveckling och lärande i Våga Visa-observationerna de två senaste åren - Förskola	3,2	3		3,3
Kommentar					
På grund av för få observationer under 2020 kan inga nyckeltal erhållas.					
	Bedömning av målområdet kunskaper i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Grundskola	2,9	3,1		3,3
Kommentar					
På grund av för få observationer under 2020 kan inga nyckeltal erhållas.					
	Bedömning av målområdet kunskaper i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Gymnasieskola	3,5	3,5		3,3
Kommentar					
På grund av för få observationer under 2020 kan inga nyckeltal erhållas.					

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Ett fokusområde för utbildningsnämnden är att alla förskolor och skolor i kommunen ska hålla hög kvalitet. Det är något som bidrar till attraktiva livsmiljöer i hela Nacka. Alla förskolor och skolor ska vara goda miljöer för utveckling och lärande.

Utbildningsenheten har under året, utifrån olika faktiska resultat och bilder från olika undersökningar samtals med huvudmän och rektorer. Samtalen bygger på att försöka förstå och tolka det bilderna visar och är ett sätt att stimulera och driva på utvecklingen för en hög kvalitet i alla förskolor och skolor i Nacka.

Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet

Kommentar

Förskola

Utbildningsnämndens mål är att 95 procent av Nackas förskolor ska ha en nöjdhetsgrad som är minst 80 procent. I år är andelen förskolor 96 procent och målet är därmed nått. Av de förskolor som deltog i enkäten är det fyra förskolor som har en lägre andel nöjda

föräldrar än 80 procent. Tre av de fyra förskolorna har en svarsfrekvens som är 60 procent eller lägre.

Andelen förskolor som har minst 20 procent förskollärare når inte upp till målnivån. I år är det tolv förskolor som har en lägre nivå än 20 procent, vilket är en mer än förra året. Den samlade bilden utifrån kvalitetssamtalen är att de flesta rektorer i stort sett är nöjda med att ha en förskollärare per avdelning.

Grundskola

Det är i år 23 grundskolor (av totalt 34) som når upp till målet om minst 80 procent nöjda elever, det vill säga 68 procent av skolorna. Det innebär att målet för år 2020 inte har uppnåtts. Enligt utbildningsenhetens kvalitetssamtal med rektorer arbetar de med att på olika sätt öka likvärdigheten inom skolan, vilket ses som något som också kan bidra positivt till elevers nöjdhet.

Gymnasieskola

Av de sju gymnasieskolor (med godtagbar svarsfrekvens) som deltagit i enkäten är det endast tre där minst 80 procent av eleverna instämmer i att de kan rekommendera sin skola till andra elever. Målet har därmed inte uppnåtts.

På nio av tio skolor fick minst 90 procent av avgångseleverna gymnasieexamen, vilket innebär att målet nåtts.

	Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020
	Andel förskolor som har minst 80 procent nöjda föräldrar - Förskola	94 %	98 %	96 %	95 %
	Andel skolor som har minst 80 procent nöjda elever - Grundskola	69 %	65 %	68 %	75 %
	Andel skolor som har minst 80 procent elever som kan rekommendera sin skola - Gymnasieskola	14 %	25 %	43 %	50 %
	Andel förskolor som har minst 20 procent förskollärare - Förskola	90 %	89 %	88 %	95 %
	Andel skolor som har positiv salsavvikelse både vad gäller meritvärde och andel som nått kunskapskraven i alla ämnen - Grundskola	75 %	58 %		80 %
Kommentar					
Statistik inte tillgänglig från Skolverket avseende 2020.					
	Andel skolor som har minst 90 procent avgångselever med gymnasieexamen - Gymnasieskola	78 %	80 %	90 %	90 %

Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande

Kommentar

Förskola

En mycket stor andel föräldrar instämmer i att deras barn är trygga i verksamheten och utbildningsnämndens mål är nått. Andelen har minskat något jämfört med förra året, men är ungefär på samma nivå.

Grundskola

Andelen elever som känner sig trygga i skolan är 88 procent, jämfört med 89 procent år 2019. Målnivån 95 procent uppnås därmed inte heller i år. Skillnaderna mellan skolornas resultat när det gäller trygghetsfrågan är störst i årskurs 6 och minst i årskurs 8. Enligt en särskild studie om trygghetsarbetet i grundskolan håller skolornas trygghetsarbete generellt en hög nivå. Enligt studien efterfrågas bland annat förbättrad samverkan med socialtjänsten av flera rektorer, som ett sätt att skapa bättre förutsättningar för skolan att lyckas med tryggheten för alla elever.

Gymnasieskola

Resultaten på samtliga enkätfrågor som mäter hur läroplansområdet uppfattas av eleverna har förbättrats jämfört med förra årets resultat. För tre av de fyra frågorna på området har resultaten förbättrats med fyra-fem procentenheter. Resultatet gällande arbetsro når enbart upp till 54 procent, vilket ändå är det högsta resultatet på fem år. Jämfört med genomsnittet i Stockholms län har Nacka ett bättre resultat för samtliga enkätfrågor på området.

Liksom tidigare år anser en hög andel elever att de är trygga i verksamheten, nio av tio elever instämmer i det. Utbildningsnämndens mål är dock inte nått.

	Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020
	Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i förskolan - Förskola	96 %	96 %	95 %	95 %
	Andel elever som är trygga i skolan - Grundskola	89 %	89 %	88 %	95 %
	Andel elever som är trygga i skolan - Gymnasieskola	90 %	89 %	90 %	95 %

Stark och balanserad tillväxt

Det övergripande målet stark och balanserad tillväxt bryts inom utbildningsnämndens ansvarsområde ned till två fokusområden. För det första att föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola. För det andra att det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka och att anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här. Utbildningsenheten samarbetar med kommunala och fristående förskolor, skolor och huvudmän som ett viktigt led i arbetet med att nå målet. Detta sker genom träffar, föreläsningar och workshops dit alla huvudmän och rektorer bjuds in men också i kontakter med enskilda huvudmän och rektorer

Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola

Kommentar

Förskola

Målet om tillgång till platser i förskolan i varje kommundel uppnås även i år.

Grundskola

I skolvalet väljer alla vårdnadshavare tre olika skolor rangordnade från 1 till 3. I 2020 års skolval fick 87 procent placering på den skola de valt i första hand.

Utbildningsnämndens mål är att 90 procent ska få sitt förstahandsval, vilket alltså inte

nåddes heller i år. Andelen som fick sitt förstahandsval har dock ökat från 85 procent jämfört med förra året. Förra årets resultat var det lägsta resultatet under den senaste tioårsperioden.

	Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020
	Det finns möjlighet till plats i förskolan i varje kommundel - Förskola	Ja	Ja	Ja	Ja
	Andel elever som fått plats på den skola de valt i första hand - Grundskola	92 %	85 %	87 %	90 %

Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Kommentar

Huvudmännen är generellt mycket nöjda med att bedriva verksamhet i Nacka, men målet om minst 95 procent nöjda uppnås inte i år. Däremot uppnås målet med mycket god marginal när det gäller att Nacka, jämfört med andra kommuner, ses som en attraktiv kommun att verka inom som förskole- eller skolhuvudman. Enligt enkäten till huvudmännen är majoriteten av de som svarat missnöjda med den ekonomiska ersättningen.

Det finns samtidigt en hög nöjdhet när det gäller kontakterna med Nacka kommun.

	Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020
	Andel huvudmän som är nöjda med att verka i Nacka (huvudmän vägs efter antal enheter)	97 %	95 %	94 %	95 %
	Andel huvudmän som anser att Nacka är en mer attraktiv kommun att bedriva verksamhet i jämfört med andra kommuner (anordnare med erfarenhet av andra kommuner)			85 %	70 %

Redovisning av särskilda uppdrag

Kommunfullmäktige gav i Mål och budget för 2020 utbildningsnämnden ett särskilt uppdrag att under året arbeta med åtgärder mot elevers psykiska ohälsa.

För att komma fram till vilka åtgärder som var lämpliga att genomföra inom ramen för uppdraget undersökte utbildningsenheten vilka aktiviteter som pågick. Vi kunde konstatera att det fanns goda möjligheter till kompetensutveckling och stöd på området för lärare och rektorer, såväl nationellt, regional som lokalt, bla genom föreläsningar ordnade av omsorgsenheten i Nacka och Barn och elevhälsan i Nacka. Det finns också mycket information att hämta på nationella och regionala webbplatser.

Utbildningsenheten genomförde en enkätundersökning till rektorer på grundskolor i februari-mars för att få en bild av behovet av ytterligare stöd. Svaren visade att många skolor genomfört kompetensutveckling eller andra aktiviteter för sina medarbetare. Flera rektorer menade att man utvecklat det egna arbetet på skolan, men det fanns en osäkerhet och frustration när man samarbetade med andra aktörer. Utbildningsenheten bedömde därför att en lämplig åtgärd var att bjuda in olika aktörer som möter barn och unga med psykisk ohälsa i utbildning i Nacka till en gemensam workshop.

Workshopen genomfördes digitalt den 14 oktober. Totalt var 38 personer anmälda, bland annat från grundskolor, barn- och familjeenheten och olika aktörer inom hälso- och sjukvården. I workshopen togs frågor upp om samverkan och vilka insatser som krävdes i ett fiktivt case som handlade om en pojke i årskurs 8 med hög skolfrånvaro. Responsen från deltagarna var att de i hög grad uppskattade att få kontakt och att diskutera med andra aktörer. Flera uttryckte att de ville veta mer om vilka som arbetar med dessa frågor i Nacka och hur deras uppdrag ser ut, och menade att det var svårt att veta vilka aktörer och stödinsatser som finns i Nacka. Något som många lyfte var också vikten av att sätta in insatser och samverkan tidigt, och att skapa tidseffektiva former för det. Flera uttryckte också att digitala lösningar behöver utvecklas för att underlätta samverkansmöten om enskilda barn, och att det idag finns hinder för det som bör kunna övervinnas.

Målet med workshopen var att lägga en grund för utvecklad samverkan mellan olika aktörer för att ge alla barn och unga möjligheter att utvecklas så långt möjligt. Det positiva gensvaret från deltagarna visar att det en del kontakter knöts under workshopen och att det finns en önskan om fler workshops av detta slag. Frågan om att genomföra fler workshops kommer utbildningsenheten ta upp inom ramen för BUS-samarbetet, en lokal överenskommelse rörande barn i behov av särskilt stöd mellan Nacka kommun och Region Stockholm.

Ekonomisk sammanfattning

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på **36 348 tkr** mot budget för perioden januari – december 2020.

Förskola

Antal barn inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg är i snitt 139 färre än i budget. Här finns ett överskott på 8 mnkr. Utöver att antalet barn är lägre än budgeterat är också efterfrågan på platser hos vårdnadshavare lägre än budgeterat. Den genomsnittliga vistelsetiden per barn är dock längre än budget, vilket gör att snittersättningen per barn blir dyrare.

Fritidshem

Antal barn inskrivna på fritidshem är i snitt 210 färre än i budget. Dessutom hade antal inskrivna barn under sommaren överskattats i budgeten. Överskottet blev därför 11 mnkr.

Förskoleklass och grundskola

Antal elever i förskoleklass och grundskola är i princip enligt budget. Något högre kostnader för elever som går i skola i andra kommuner samt rättningar av ersättningar från 2019 gör dock att resultatet blir 0,3 mnkr i underskott.

Grundsärskola

Antal elever i grundsärskola är i snitt 9 färre än i budget, vilket ger drygt 1,7 mnkr i överskott.

Gymnasieskola

Antal gymnasieelever är i snitt 69 färre än i budget. Överskott på 4,3 mnkr.

Gymnasiesärskola

Antal elever i gymnasiesärskola är i snitt 10 st fler än i budget och visar ett och underskott på 3,3 mnkr.

Likvärdighetsresurs (tidigare likvärdighetsgaranti)

Kostnaden för tilläggsbelopp (tidigare individresurs) är 11,6 mnkr mindre än budget, vilket främst hänger samman med färre barn och elever än i budget. Kostnaden för modersmål ligger 3,0 mnkr lägre än budget. Nyanländresurs, strukturbidrag samt obligatorisk lovskola visar ett överskott på ca 1,7 mnkr. Skolskjutsarna visar ett överskott på 1,3 mnkr, mycket på grund av låga kostnader under sommaren. I likvärdighetsresursen redovisas nu även kostnader för undervisningskostnader för SIS-placerade elever samt sjukhusundervisning. Denna kostnad uppgår för perioden till ca 1,8 mnkr. Totalt visar likvärdighetsresursen ett samlat överskott på 9,4 mnkr.

Nämnd, myndighet och huvudmannaskap

Utbildningsenheten visar ett överskott på 1,2 mnkr. Dessa förklaras till största delen av mindre personal-, konferens- och fortbildningskostnader. Observationer i verksamheten i samarbetet Våga Visa har ställts in pga pandemin. Tillsammans med mindre kundförluster och mindre konsultarvoden blir det samlade överskottet 3,9 mnkr.

Forskning och utveckling

Antalet aktiviteter har varit färre än planerat bland annat till följd av pandemin, vilket ger ett överskott för forskning och utveckling på 1,7 mnkr.

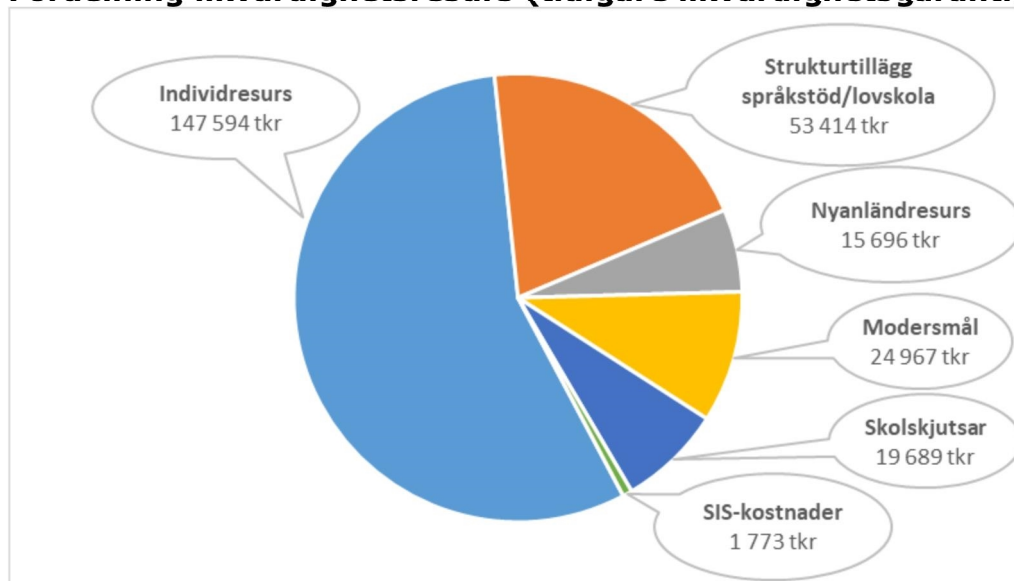
Sammanställning över antal barn och elever

Förändring volym	Antal barn och elever						
	Verksamhet	Genomsnittligt utfall 2020	Budget befolkningsprognos aug-19	Differens utfall mot budget 2020	Genomsnittligt utfall 2019	Förändring utfall 2020-2019	Förändring %
	Förskola och ped omsorg	6 292	6 431	-139	6 324	-32	-0,5%
	Fritidshem	5 544	5 754	-210	5 588	-44	-0,8%
	Förskoleklass	1 507	1 511	-4	1 478	29	2,0%
	Grundskola	13 651	13 648	3	13 493	158	1,3%
	Grundsärskola	120	129	-9	117	3	3,4%
	Gymnasieskola	4 153	4 222	-69	3 978	175	5,2%
	Gymnasiesärskola	54	44	10	42	12	29,3%
	Summa placeringar	31 321	31 739	-418	31 020	301	1,0%
	Summa barn och elever	25 777	25 985	-208	25 432	345	1,4%

Finansiell sammanfattning

Verksamhet, tkr	Ufall 2020			Ack budget 2020		Utfall 2019		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Budget netto	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Checkram	198 201	-2 782 670	-2 584 469	-2 605 883	21 413	193 937	-2 731 769	-2 537 832
Förskola och ped omsorg	115 276	-839 603	-724 327	-732 278	7 951	108 281	-836 439	-728 157
Fritidshem	49 288	-251 924	-202 636	-213 625	10 989	48 400	-254 380	-205 980
Öppen fritidsverksamhet	68	-6 026	-5 958	-6 060	103	0	-5 861	-5 861
Förskoleklass	780	-63 512	-62 732	-63 471	738	942	-62 223	-61 280
Grundskola	20 977	-1 153 171	-1 132 194	-1 131 122	-1 072	16 003	-1 123 455	-1 107 452
Grundskoleklass	117	-33 422	-33 305	-35 063	1 758	325	-31 995	-31 670
Gymnasieskola	11 429	-417 641	-406 213	-410 441	4 229	19 354	-402 685	-383 331
Gymnasiesärskola	266	-17 371	-17 105	-13 822	-3 282	631	-14 731	-14 100
Övrig ram	5 125	-301 823	-296 699	-311 633	14 934	1 460	-304 609	-303 149
Likvärdighetsgarantin	3 928	-267 061	-263 133	-272 558	9 425	418	-269 388	-268 970
Öppen förskola	278	-8 530	-8 253	-8 130	-123	232	-8 469	-8 236
Nämnd och m&h	83	-24 541	-24 458	-28 400	3 942	66	-24 863	-24 796
Forskning och utveckling	836	-1 691	-855	-2 545	1 690	744	-1 890	-1 147
Summa	203 326	-3 084 493	-2 881 168	-2 917 516	36 348	195 397	-3 036 378	-2 840 981

Fördelning likvärdighetsresurs (tidigare likvärdighetsgaranti)

Kommunövergripande åtgärdsplan

Generell besparing 5 procent

Utbildningsnämndens budget består till 98,3% av beslutade ersättningsnivåer kopplade till volym. Tre verksamheter är ej obligatoriska för kommunen att erbjuda och dessa är tillsammans budgeterade till ca 20 mnkr. Utbildningsnämnden har dock beslutat att fortsätta med verksamheterna.

- Omsorg på obekvämtid
- Öppen förskola
- Finansiering av elever som studerar utomlands

Kommunen erbjuder även arbetssökande och föräldralediga 25 respektive 10 timmar i förskola och fritidshem i stället för lagstadgade 15 och respektive 0 timmar per vecka.

Effektivare processer och systemrensning och digitalisering

Vi arbetar med att tydliggöra och utveckla våra processer och drar nytta av digitalisering där det är möjligt samtidigt som säkerheten tillgodoses. Vi tar bland annat stöd av digitaliseringsenheten och tar lärdom av andra enheters erfarenheter.

Konsultprövning

Vi har tillämpat konsultprövning vid upphandling av undersökningar.

Att leva som vi lär

Vi har hittat andra mer kostnadseffektiva metoder för omvärldsspaning och sänkt ambitionsnivån. Detta är redan beaktat i mål och budget.

Intern kontroll

Under året har den kontrollansvarige följt upp de risker som ingår i internkontrollplanen för 2020. Många kontrollpunkter sker med automatik genom våra IT system men en del manuella åtgärder såsom information till medarbetare gällande regelverk rörande mutor, bestickning och representation samt kontroll av tillgång på skolplatser har genomförts.

De tre största riskerna har under året varit att:

- anordnarna inte deltar i nämndens uppföljningar och utvärderingar
- tillförlitligheten av utbetalningar kopplat till försystem inte är tillräckligt hög
- anordnarna inte följer köreglerna i förskolan

Endast mindre avvikelser har noterats under året och inga åtgärder har därför behövt vidtas.

Hösten 2020 beslutade Kommunfullmäktige om ett nytt reglemente för intern kontroll. Utbildningsenheten har utifrån de nya riktlinjerna tagit fram en ny internkontrollplan för 2021 som är baserat på en riskanalys. Uppföljningen av planen kommer att redovisas för utbildningsnämnden i årsbokslutet avseende år 2021.

Sjukfrånvaro

Utbildningsenhetens totala sjukfrånvaro för 2020 är 2,1%, en viss ökning jämfört med 2019 då den var 1,19%. I jämförelse med kommunens totala sjukfrånvaro på 7,9% är enhetens sjukfrånvaro låg. Lång sjukfrånvaro utgörs av 3,3 % under 2020.

Konsekvenser för barn

Utbildningsnämnden arbetar ständigt för att Nacka ska kunna erbjuda så bra förskolor och skolor som möjligt. Den samlade bilden av de verksamhetsresultat som redovisats här är att Nacka är en mycket bra skolkommun för barn att få sin utbildning i.

Susanne Nord
Utbildningsdirektör
Stadsledningskontoret

Magnus Blomberg
Business Controller utbildning
Controllerenheten